

ההורים נחנקים מחובות עצומים שמאיימים חלילה להכריע אותם, ובאותו זמן ממש, הזוג, שלמענו נכנסו ההורים לחובות האמורים, חי ברווחות וקונה לעצמו דברים בשפע.

מתוך הגליון

דבר המערכת

לאסוף את היהלומים שבדרך

אנו מצויים כעת בעיצומם של ימי ספירת העומר. בעיצומם של ארבעים ותשעה ימים שהם שבעה שבועות עד ליום הגדול של מתן תורה. בימים הללו אנו מתכוננים ומכינים את עצמנו להיות ראויים לקבל את התורה הקדושה.

השאלה הידועה שנשאלת היא, מדוע סופרים בסדר עולה: היום יום אחד, יום שני וכך הלאה, הרי היה ראוי לנהוג כמו כל אחד שהוא מצפה למשהו

המשך בעמוד הבא

תורת חסד

הגאון רבי גבריאל יוסף לוי שליט"א
ראש ישיבת "באר התורה" ונשיא הגמ"ח

שאלה:

שלום רב,

הנני נמצא בשיא תקופת השאת הילדים, כשהגמ"ח המרכזי משמש עבורי כעוגן מרכזי המאפשר ב"ה את השאתם בכבוד, לאחר שעשיתי יחידות עבור כל הילדים.

כעת, כשאני עומד בחתונת החמישי (מתוך 6 בלע"ר), אני חש כי ההחזרים הולכים ונהיים קשים מנשוא. אינני יכול כבר להחזיר כ"כ הרבה כל חודש!

ברצוני לשאול, האם תיתכן אפשרות לשנות את שיטת התשלומים בהלוואות המתקדמות כגון בשלישית או ברביעית, למשל להאריך את פריסת התשלומים וכדו', דבר שיקל מאד על הורים כמוני?

בברכה, ח.מ. ויזל

תשובה:

לפי צורת התשלומים המקובלת בגמ"ח, בדרך כלל כאשר מגיעים לנישואי ילד חמישי, כבר מסיימים לשלם את התשלומים על נישואי הילד הראשון.

אולם, כיון שיש משפחות המתקשות לשלם כמה וכמה הלוואות יחד, צריך לשקול בכובד ראש, להתארגן בצורה מסודרת וליזום פניה לאוגות הצעירים לאחר כמה שנים מחתונתם, ולשלוח להם חומר בנושא לקיחת עול תשלומי ההלוואה מההורים.

דבר זה הוא נכון, גם בגלל שפעמים רבות יש לאוג הצעיר אפשרות לפרוע את החובות, ומידת היושר מחייבת שלא יהיו הילדים חיים ברווחה, בו בזמן שההורים כורעים תחת עול תשלומי הדירות שלהם.

המשך בעמוד הבא

תגובות והערות על המדורים השונים יתקבלו בברכה בדוא"ל: Alon@hagmach.org.il או 6428158@gmail.com

מכתבים מובחרים יפורסמו בל"ג (ניתן בעילום שם)

פניות לגמ"ח המרכזי בדוא"ל: office@hagmach.org.il או בפקס: 02-6428158

יו"ל ע"י הגמ"ח המרכזי | עורך: הרב יעקב גולדשמידט | כותבים ומשתתפים: הרה"ג ר' יצחק אייזיק וינברג, הרב צבי רבינסקי, הרב ישראל גוטמן, הרב פנחס אריה רוזנטל, הרב יעקב סירוטה, הרה"ג ר' אשר וסרמן, הרב יהונתן שורק

עיצוב גרפי: סטודיו ספציפ 0548-540-650 | winterntz@gmail.com | לפניות לועדה הרוחנית: הרה"ג ר' חיים כהנא 5610681@gmail.com

גדול: לספור את הימים שנותרו לו עד לאותו יום גדול, ולא להיפך.

ובכן, לימוד גדול לומדים מזה. אין דבר כזה ימים שחולפים ללא שיש בהם חפץ כלשהו. הימים הללו הינם ימים לכשעצמם. הם אינם משמשים רק תקופת מעבר והמתנה, אלא יש להם עצמם מטרות - כל יום מן הימים הללו מוקדש להכנה ליום הגדול שלפנינו, על מנת לקנות בנפשנו קנין נוסף ולהעמיק את כלי הקיבול שלנו. היו נכונים.

ההבדל בין חכם לסכל הוא הכיוון אליו פונה ליבו. כמאמר החכם מכל אדם, "לב חכם לימינו" - החכם מביט על חייו ועל מה שכבר הספיק ושואב מכך עידוד רב, הוא בוחן את כמות הדפים שמצויים לימין הספר, הדפים אותם כבר למד, ומבין כי יצליח להתקדם עוד ועוד. אבל "לב כסיל - לשמאלו" - ליבו של הכסיל מביט ובוחן כל העת את אשר מוטל עליו עוד להספיק, את הדפים הרבים שעליו עוד ללמוד. וכאשר הוא רואה את הררי המטלות הנדרשות ממנו הוא מקבל פיק ברכיים ומתייאש.

ולכן אנו סופרים את הימים עצמם ולא את הזמן שנותר, וכל יום שחולף נכנס לצקלון שלנו כיום של קנין, כיום בו התקדמנו ועלינו עוד שלב בסולם שמוביל אותנו מעלה מעלה. בכך נשאב עידוד ממה שכבר עשינו ונמשיך להעפיל עוד ועוד.

יתרה מכך, לו היינו סופרים לאחור ומונים כמה עוד נותר לנו, הרי שהיינו שוגים לחשוב כי ישנו יום מסוים בו המסלול נגמר. וזה כמובן לא ייתכן, משום שלא שייך להגיע לקצה המדרגה, תמיד יש לאן לשאוף ולהיכן להתקדם בעבודת חיינו, לעשות רצון עושנו!

ההלכה היא שאם שוכח אדם יום אחד לספור - הרי שהפסיד את מצוות הספירה. לומר לך, שכל הענין הוא התהליך עצמו. לא התוצאה. וכל יום המשך בעמוד הבא

כך היה ראוי לנהוג בכל הלוואה המוטלת על כתפי ההורים לצורך מגורי הילדים, ובפרט בהלוואות הגמ"ח המרכזי, שעיקר מטרת המייסדים היתה שההלוואה תינתן ישירות לזוגות, ובכך יורידו את העול מכתפי ההורים. זו אחת הסיבות שהזוג הם הלווים בפועל, ומהחשבון שלהם יוצאים כספי התשלומים, אלא שהורים רבים מעבירים בכל חודש את התשלום לחשבון הזוג. אך גם במקרה כזה, עצם זה שהכסף עובר דרך הזוג, גורם שהזוג עצמו רואה וחש את העול הכספי המוטל על ההורים (ולא מדחיק ושוכח מכך), ויכול להיווכח בעצמו במה מדובר, ולקחת על עצמו את העול מתוך רגש הכרת הטוב ואחריות על הוריו.

אני מכיר הרבה משפחות שההורים נחנקים מחובות עצומים שמאיימים חלילה להכריע אותם, ובאותו זמן ממש, הזוג, שלמענו נכנסו ההורים לחובות האמורים, חיברווחות וקונה לעצמו דברים בשפע. האשה עובדת ומשתכרת והזוג מרשה לעצמו, כשהוא שוכח שבשביל התשלומים על הדירה אותה הוא משפץ ומרחיב מהכנסותיו הנאות, ההורים היקרים נאנקים מחובות אשר נטלו על עצמם באין ברירה, כאשר פעמים רבות הם אינם עומדים בקנה אחד עם היכולת שלהם.

אמנם, קריאה זו מופנית בראש ובראשונה לזוגות הצעירים, ובשם מידת היורש והצדק. אך החכם עיניו בראשו, לא לצפות ולסמוך שהדברים ייעשו מאליהם, אלא להתנות כבר מראש בעת האירוסין, ולעשות שטר עם תנאי קודם למעשה, שכאשר הזוג יעלה על דרך המלך מבחינה כלכלית, ובאם הכנסותיו תהיינה גבוהות באופן שיוכל בעצמו לעמוד בנטל החובות על הדירה (שלו!...), אזי יוכלו ההורים להעביר אליהם את החובות ועול החזרתם.

ואז, גם לבן הרביעי, והחמישי, והשישי - תהיה להורים אפשרות נאותה לרכוש עבורם דירה, לקחת הלוואות חדשות ולהתחייב בסכומים נוספים.

ואולי היה מן הראוי, שתימצא דרך בהסכמה עם ההורים לעודד בכך את הזוגות הצעירים. לדוגמא כדאי לשקול, שישלח מכתב לזוג, שידרבו ויקרא לו לקחת על עצמו לכל הפחות חלק מן הפרעון אם הוא יכול. ■

לשאלות לנשיא הגמ"ח לחצו כאן

או בדוא"ל: 6428158@gmail.com / Alon@hagmach.org.il

איש את רעהו

מכתבים למערכת

תגובה למכתב שנתפרסם בערב חג הפסח תחת הכותרת "מבט חיובי"

כותב המכתב מעורר, שלמרות המצב העגום של הדרישות המופרזות, יש להתבונן בכך שהרבה מאד משפחות רואות ניסים גלויים בדרך מופלאה שבמופלאות, וצריך לנצל את המצב להתעלות למדרגות חדשות באמונה ובטחון. והדברים נכונים מאד.

והאמת, שגם לגבי הגזירות הבאות עלינו מבחוץ יש להתבונן בזה, ולהתחזק באמונה ובבטחון בה' בראותינו גודל השגחת ה' עלינו, שהרי לפי מזימותיהם תוך כמה שנים מהקמת המדינה לא היו אמורים להשאיר כאן יהודים חרדים לדבר ה' (כידוע מדברי רה"מ הראשון כאן), והנה הקב"ה עושה עמנו ניסים ונפלאות על אפס ועל חמתם יותר משבעים שנה.

ואמנם זה פשוט, שלמרות שאנו רואים שהקב"ה עושה לנו ניסים, אין ללמוד מזה שרצון ה' שלא נעשה השתדלות בזה, אלא אדרבא צריך להשתדל בכל עוז כפי שמורים רבותינו. ואף שלצערנו אחינו התועים אינם מתפעלים מדעת התורה, ואין בידינו לשנות את השקפתם, בכל זאת עלינו לכה"פ לעשות מה שבידינו.

ועל אחת כמה וכמה בענייננו, שכפי שכתב הכותב שליט"א עסקינן ב"ציבור בני עליה, עידית שבעידית", שבוודאי רצונם לציית לדבריהם של מרנן ורבנן שליט"א, שהורו נחרצות במכתביהם שיש לבטל את המנהג המגונה הזה ולהשתדל שיגורו במקומות התורה בצפון ובדרום, רק הדבר דורש כמובן מאמץ כללי כדי לעשות שינוי בציבור, אבל המאמץ הזה קטן בהרבה לעומת מה שצריך להשקיע בביטול הגזירות שמבחוץ.

וביותר, שכשנבוא לחשבון, כמדומה שבכל הגזירות הכלכליות שגזרו עלינו מקום המדינה ועד היום, לא היתה גזירה נוראה כזו, שמטילה עול של מליונים על כל משפחה של בני תורה. ואף מביאה לידי סכנה, כפי שמעידים גדולי הדור במכתביהם וזה לשונם "פעמים הרבה אית ביה סכנה ממש תרתי משמע, וכבר נודע לכל כי באו מים עד נפש ועד בכלל ... לצערנו הדברים מגיעים קרוב לפיקוח נפש, ולעתים לכדי פיקוח נפש ממש. כל המתבונן בדברים חרד מלראות עד היכן הדברים מגיעים". ויש בה גם סכנה לעולם התורה כפי שאמר ר"י פוניבז' הגרב"ד פוברסקי שליט"א: "ההתחייבויות של ההורים המה חורבן הדור", ור"י חברון הגר"ד כהן שליט"א אמר: "כל עולם התורה בסכנה נוראה מחמת הצרה הזאת".

ועי' ברמב"ם בהל' מתנות עניים (ח, י) אודות המעלים עיניו מדבר שעלול להביא את רעהו לידי פיקוח"נ וז"ל: "הרי זה עובר על לא תאמץ את לבבך ולא תקפוץ את ידך ועל לא תעמוד על דם רעך וכו', וביטל מצוות פתח תפתח את ידך לו, ומצות וחי אחיך עמך, ואהבת לרעך כמוך וכו' עכ"ל. ועי' גם ברע"ב כריתות (א, ז) שרשב"ג הורה לבטל חיוב קרבן ע"מ להוריד המחירים מפני החשש מעניות שתביא לבטל את העניים ממצוות ח"ו, ולא סמך על הנס.

בברכת התורה
אברהם ירושלמי

למכתבים ותגובות לחצו כאן

או בדוא"ל: 6428158@gmail.com / Alon@hagmach.org.il

דבר המערכת המשך מעמוד 2

שמתקדמים הוא צעד נוסף בדרך, ואי אפשר לדלג צעדים באמצע הדרך, שהרי זו כל המהות והתכלית.

חז"ל אומרים, ש"וספרתם" מלשון ספיר, כלומר - תאירו את הימים כלבנת הספיר. תמלאו אותם משמעות. כך תתכוננו היטב לקראת המעמד האדיר והמכונן של מתן התורה. משה רבינו הוסיף את יום החמישים מעצמו, משום שביקש לתת לנו הזדמנות לעוד צעד של התעלות.

לכן חג השבועות אינו מכונה בתורה חג מתן תורה (וגם אינו תלוי בתאריך, אלא בסיום ספירת השבועות הללו), משום שהמתן הזה תלוי ועומד בטיב ההכנה שהכינו בשבעת השבועות שקדמו לו, כשרק לאחר חמישים ימי הזריעה אפשר לקצור את העומר...

וזו בעצם כל מהות חיינו: להתקין עצמנו בפרוודור, לנצל את התהליך, לכוון את נפשנו בעצם הדרך ובאמצעות תלאותיה ודרך קורותיה. כי איננו חיים מתוצאות, ולא מחכים לשורות תחתונות, ולא בונים על הצלחות של משימות, אלא כל רגע בחיינו הוא צעד נוסף בדרך, ומהווה מבחן נפרד עבורנו, האם השכלנו לעמוד בו.

ימי הספירה הללו מלמדים אותנו, לראות בכל מצווה, בכל מעשה חסד, בכל הפקדה או תרומה לגמ"ח - הזדמנות לאסוף עוד יהלום, עוד מצווה שתעמוד לנו לימינו לעד... ■

דרש ר'
שמלאי תורה
תחילתה גמילות
חסדים וסופה
גמילות חסדים

(סוטה י"ד א')

מכלכל בחסד

אתם שואלים

הרב גוטמן משיב

שאלות ותשובות בנושא כלכלת הבית - בשיתוף ארגון מסילה

הרב ישראל גוטמן | מומחה לכלכלת המשפחה ומנהל מקצועי במסילה

שאלה:

חשבון בנק (עמלות וכד'), אשר מכפילות את עצמן כשמדובר בכמה חשבונות.

בקיצור, המלצה פשוטה להתנהל עם כמה שפחות 'מקררים'. חשבון בנק אחד. כרטיס אשראי אחד (אפשר 2 על אותו מסגרת), וכמובן לנהל מעקב משמעותי באופן שוטף מה קורה בתוך אותו מקרר.

לשאלתך, אכן במצבך ניהול תקציב הוא משימה קשה יותר, ולכן אנו ממליצים פשוט להימנע ממצב שכזה. אמנם, ישנם מקרים מיוחדים בהם כן נכון להתנהל עם חשבון צדדי נוסף או עם שני כרטיסי אשראי, ועל כך בעז"ה נייחד פינה נפרדת.

שמעתי הרבה על המושג של 'חיים מתוך תקציב', כלומר לנהל תקציב משפחתי ולשלוט בהוצאות השוטפות. שמעתי מכאלו שניסו זאת שהדבר הביא אותם לשלווה ורוגע כלכלי.

ברצוני לשאול, כיצד מיישמים זאת הלכה למעשה, לאור זאת שיש לי כמה חשבונות בנק וכמה כרטיסי אשראי. במצב כזה, מדובר במשימה די קשה, והשאלה שלי, איך למרות זאת אוכל לבנות תקציב בצורה מסודרת [לדעתי אני לא היחיד עם הבעיה הזו...]?

תשובה:

אכן, להחזיק מספר חשבונות בנק וכמה כרטיסי אשראי עלול לגרום לחוסר סדר עד קשיים של ממש בניהול תקציב מסודר.

חשוב אגב לציין, שידע על מצב החשבון אינו מספיק. אנחנו יודעים הרבה דברים, ובכל זאת לא תמיד מיישמים.

ניקח לדוגמא את עולם התזונה הנכונה: אנו יודעים שכדאי לנו להימנע מלאכול בזמנים מסויימים או מלאכול מאכלים מסויימים בגלל סיבות בריאותיות

תארו לעצמכם, משפחה שגרה בוילה עם 4 קומות, כשבכל קומה ישנו מקרר, ובכל מקרר נמצאים מוצרים שונים. במקרר בקומה הראשונה מוצרי הגבינה והחלב. בקומה שניה הירקות, המקרר בקומה השלישית מיועד לבשר ודגים, ואילו הסלטים מאופסנים במקרר

דיאטה וכדו', ובכל זאת, אם נפתח את המקרר אצלנו במטבח, ומול העיניים במדף העליון תשכון לה בכבוד עוגת קצפת עם גבינה עסיסית, ובמגירה התחתונה באותו מקרר ממש זרוקים הירקות והפירות ה'לא שטופים', אז אמנם 'ידענו' גם ידענו על הימצאותם של הפירות והירקות הבריאים, ידענו וזכרנו שעוגת הקצפת עשויה לפגוע בבריאותנו, ולמרות כל זאת, סביר להניח שכשאנו רוצים משהו טעים ומתוק ונפתח את המקרר, נתקשה שלא לבחור בעוגת הקצפת, למרות שהרופא הזהיר אותנו כבר כמה פעמים שזה עלול להיות רע מאד בשבילנו.

שבקומה הרביעית. המטבח נמצא בקומה הראשונה, כך שבכל ארוחה אנו צריכים לנדוד מקומה לקומה, לפתוח את המקרר ולאסוף את הירקות, מוצרי החלב וכן הלאה. ולא זו בלבד, אלא שלפני כל יציאה לקניה השבועית, אנו נאלצים לערוך סבב בדיקות מקיף בכל המקררים ולגלות מה המצב ומה חסר, ולאחר מכן כשחוזרים מהקניה, נאלצים לחלק את כל המוצרים בין המקררים השונים שבכל קומה. אה... חיים קשים!

ואילו, אם העוגות היו מסתתרות במדף התחתון, והפירות והירקות היו שטופים ונוצצים מול העיניים, בכלי נאה, הסיכויים רבים שדווקא הפירות והירקות היו מנצחים הפעם, זאת למרות שאנו מבחינים בקצה עינינו בעוגה שבמדף התחתון.

התנהלות עם ריבוי חשבונות בנק וכרטיסי אשראי, דומה להתנהלות עם מספר מקררים. במהלך החודש אנחנו צריכים לבדוק כמה כסף עוד נשאר בכל כרטיס או חשבון, ובכל עשירי לחודש אנו נצרכים לבדוק מה המצב בכל החשבונות וכמה לגייס לכל חשבון, ולפעמים להעביר כספים בין חשבונות על מנת לאזן את החשבון ההוא שאין בו מספיק כסף לכיסוי האשראי ההוא וכן הלאה.

כי כאמור, ידע לא תמיד מספיק. חשוב שיהיו כלים עוצמתיים שייקלו עלינו בהתנהלות ויימנעו טעויות או התנהלות לא נכונה.

אך מעבר לכך ישנה בעיה בסיסית בהתנהלות עם חשבונות מרובים. גם אם נבדוק את המצב בכל חשבון וחשבון, עדיין יהיה קשה לחוש את המצב בכללותו, לראות את התמונה המלאה, ולנהל תקציב הגיוני ומאוזן, שבו ההכנסות גדולות מן ההוצאות. נוסיף לכך את ההוצאות הנלוות לכל

לשאלות למדור לחצו כאן

או בדוא"ל: 6428158@gmail.com / Alon@hagmach.org.il